

УДК 658.589

В.М.ТЮРИНА, канд. екон. наук, С.М.ГАЙДЕНКО

Харківська національна академія міського господарства

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НОРМУВАННЯ РОБІТ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЖКГ

Розглядається актуальність підвищення якості нормування робіт на підприємствах ЖКГ. Пропонуються основні напрямки підвищення якості трудових нормативів, розроблених на удосконаленні методів створення та організаційно-технічному обґрунтуванні. Зазначено, що важливим резервом підвищення ефективності праці фахівців є наукова її організація.

Рассматривается актуальность повышения качества нормирования работ на предприятиях ЖКХ. Предлагаются основные направления повышения качества трудовых нормативов, разработанных на усовершенствовании методов создания и организационно-техническом обосновании. Указано, что важным резервом повышения эффективности работы специалистов является научная ее организация.

Importance of increasing quality of labor rates setting at the enterprises of housing and communal services has been considered. Basic directions of increasing quality of labor rates developed on the base of improving methods of creating as well as organization and technical substantiation have been advanced. It has been mentioned that the important reserve of increasing specialists' labor efficiency is its scientific organization.

Ключові слова: нормування, напрямки, трудомісткість, підвищення якості, умови праці, кваліфікація, планування, нормативи, методика нормування, підвищення ефективності.

В сучасних ринкових умовах з кожним роком зростає величина недофінансування, зниження рівня оновлення основних засобів, погіршення умов створення сучасних технологій та устаткування необхідного для ефективного функціонування підприємств ЖКГ. Тому питання підвищення якості нормування робіт на підприємствах ЖКГ набувають першочергового значення.

Розробка й впровадження науково обґрунтованих нормативів трудомісткості, що охоплюють весь комплекс робіт на підприємствах ЖКГ, дозволяють підвищити продуктивність праці працівників поліпшити організацію та якість планування наукових розробок, що сприяє вирішенню одного з головного завдання технічної підготовки виробництва – скороченню строків створення нової техніки для підприємств ЖКГ.

Основою для створення напрямків підвищення якості нормування робіт на підприємствах ЖКГ є впровадження науково обґрунтованих нормативів трудомісткості. Ці питання знайшли своє відображення в багатьох вітчизняних і закордонних дослідників: Богиня Д.П., Слезингер Г.Е., Таран Н.А., Гулевський Е.І. [2, 4, 5].

Практика нормування робіт на підприємствах ЖКГ свідчить про недосконалість методів створення нормативів трудомісткості робіт з технічної підготовки виробництва. Нормативи, які використовуються охоплюють лише частину дослідно-конструкторських робіт, які можуть бути використані для оцінки вже виконаних розробок, а не для їхнього планування та розподілу. Крім того, нормування не пов'язане з організацією праці фахівців і не сприяє зростанню його продуктивності та підвищенню якості проектування.

Отже, для розширення сфери охоплення нормативами дослідно-конструкторських робіт, що виконуються на підприємствах і в організаціях ЖКГ, підвищення якості трудових нормативів необхідно вдосконалювати методику нормування, підвищити обґрунтованість нормативів, створити необхідну базу для їхнього впровадження.

Створення науково обґрунтованих норм повинне мати на меті не тільки раціональний розподіл роботи між виконавцями, рівномірному їхньому завантаженню, а й оцінки рівня продуктивності праці. Не менш важливо оцінювати та планувати рівень якості нормованого об'єкта, тобто норми часу повинні сприяти підвищенню якості й відповідно ефективності прийнятих технічних рішень. Основні напрямки підвищення якості трудових нормативів наведено на рисунку.

Слід зазначити, що в порівнянні з нормуванням праці робітників, нормування праці фахівців являє собою більш складне завдання, оскільки в останньому випадку переважають трудові процеси розумового характеру.

Важливо врахувати й те, що трудомісткість проектно-конструкторських робіт залежить від складності розв'язуваних завдань, у тому числі й ступені новизни створюваного виробу, послуги, яка надається, або робіт, що виконуються, а також від рівня кваліфікації виконавців, забезпеченості експериментальною базою, якості проведених попередніх досліджень. Не слід виключати також і необхідність всебічного вивчення великого обсягу інформації, причому цей обсяг далеко не рівнозначний як при проектуванні різних виробів, так і при проектуванні аналогічних виробів, але в різні періоди часу.

Таким чином, виникає потреба погодити певну волю творчості з плановими принципами організації праці, тобто нормативи трудомісткості повинні враховувати й раціонально поєднувати творчу діяльність фахівців з необхідністю планування, обліку, контролю та оцінки їхньої роботи. Така постановка питання тим більш правомірна у зв'язку з тим, що сучасний фахівець у більшості випадків не розробляє цілком нову деталь і технологію, а використовує типові й уніфіковані рішення, а це вже повторюваність трудових операцій.

Основні напрямки підвищення якості трудових нормативів

Важливою задачею при розробці нормативів є встановлення факторів, які впливають на трудомісткість проектування й визначення ступеня цього впливу. Звичайно такими факторами є: новизна та складність роботи; кваліфікація виконавця; ступінь уніфікації, нормалізації та насту-

пності створюваних виробів; додаткові вимоги, запропоновані щодо конструкції; тип виробництва, для умов якого проектується виріб.

Ступінь впливу зазначених факторів ураховується або нормою часу, або спеціальними коригувальними коефіцієнтами. Найбільш повний облік факторів, які обумовлюють трудомісткість виконання робіт, підвищує обґрунтованість норми часу, але разом з тим, і ускладнює її розрахунок, тому необхідно враховувати ступінь залежності трудомісткості від відібраних факторів [1].

Найважливішим принципом нормування праці є максимальна відповідність установленій норми суспільно необхідним витратам праці на виконання певної роботи.

У зв'язку з цим особливого значення набуває якість нормативних матеріалів. Незважаючи на наявне розходження в характеристиці якості нормативів трудомісткості дослідно-конструкторських робіт, можна виділити наступні критерії:

- точність;
- універсальність;
- ефективність.

Наукова організація праці фахівців є важливим резервом підвищення його ефективності. Особливу увагу при цьому необхідно приділити раціональній організації робочих місць і поліпшенню умов праці [3]. Ці фактори відіграють найбільшу роль не тільки в підвищенні продуктивності праці інженерно-технічних працівників, але й у поліпшенні якості виконуваних ними робіт. Всебічний аналіз і облік фактичного стану організації робочих місць і умов праці фахівців, доведення її до оптимального рівня сприяє створенню та впровадженню обґрунтованих нормативів трудомісткості проектних робіт.

1.Абрамов В.М., Даник В.М., Гриненко А.М., Колот А.М., Чернов В.І. Нормування праці. – К.: ВПОЛ, 2005. – 320 с.

2.Богина Д.П., Грішнова О.А. Основи економіки праці. – К.: Знання-Прес, 2000. – 403 с.

3.Колот А.М. Мотивація, стимулювання й оцінка персоналу. – К.: КНЕУ, 1998. – 224 с.

4.Слезингер Г.Э. Труд в условиях рыночной экономики. – М.: ИНФРА-М, 1996. – 336 с.

5.Тарасович В.И. Совершенствование нормирования труда на предприятиях. – Минск: Беларусь, 1983. – 180 с.

Отримано 10.02.2013